

СИЛАБУС

Волинський національний університет імені Лесі України

Факультет біології та лісового господарства

Кафедра фізіології людини і тварин

Дисципліна: Біологічні основи неврології і психіатрії та методи діагностики

Для студентів денної форми навчання спеціальності 014 «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)», освітньо-професійної програми «Середня освіта. Біологія, природознавство, здоров'я людини»

Викладач: Качинська Тетяна Валеріївна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри фізіології людини і тварин, : Kachynska.Tatiana@vnu.edu.ua

Комунікація зі студентами: електронною поштою, система Moodle (<http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=806>), на заняттях згідно з розкладом, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ.

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно [розкладу](#), що розміщений на дошці оголошень кафедри Фізіології людини і тварин та на сайті кафедри.

Передумови вивчення курсу: попередньо студент повинен прослухати курси «Анатомія людини», «Фізіологія людини».

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Курс „Біологічні основи неврології і психіатрії та методи діагностики” має чітку професійну спрямованість під час підготовки майбутніх педагогів, які орієнтовані на роботу з дітьми різного віку. Програмою передбачається вивчення загальних і спеціальних питань з неврології та психіатрії, що дозволяє підготувати висококваліфікованих спеціалістів, які мають необхідний теоретичний рівень для роботи з різним контингентом людей із порушеннями функціонування нервової системи. Під час вивчення курсу студенти закріплюють основні уявлення про різноманітні форми неврологічних та психічних захворювань, причини їх появи, ознайомляться з методами діагностики. У студентів сформується уявлення про етіологію, патогенез, діагностику та клінічні особливості розладів психіки та поведінки. Отримані знання можуть бути використані студентами в області суміжних та міждисциплінарних наук.

Мета курсу: детальне ознайомлення студентів із біологічними основами, нейрофізіологічними механізмами, причинами виникнення та методами діагностики нервових та психічних розладів.

Завдання курсу:

- **методичні:** сформувати у студентів уміння застосовувати теоретичні знання та практичні навички із біологічних основ неврології та психіатрії, володіти необхідною термінологією.
- **пізнавальні:** ознайомити студентів зі структурно-функціональними особливостями центральної та периферичної нервової системи. Дати базові знання про структури головного мозку, що

забезпечують реалізацію неврологічних та психічних функцій у людини. Дати вичерпну інформацію про причини, етіологію та патогенез неврологічних та психічних розладів.

- **практичні:** навчити студентів методів діагностики для виявлення неврологічних та психічних порушень та правильно класифікувати розлади нервової системи у людей. Сформувати у студентів уміння і навички коректно організовувати педагогічний процес під час роботи з людьми, які мають розлади нервової системи.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен мати уявлення про клінічні прояви основних синдромів в неврології і психіатрії; про діагностичні можливості лабораторних та інструментальних методів обстеження хворих в неврології і психіатрії.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Перелік тем лекцій, які розглядаються

Тиждень	Дата	Тема
		Розвиток і функціонування нервової системи.
		Пірамідна, екстрапірамідна та стріопалідарна системи – будова та роль в патології.
		Чутливість – будова та роль в патології.
		Вища нервова діяльність – будова та роль в патології.
		Вегетативна нервова система – будова та роль в патології. .
		Мозковий кровообіг – фізіологія та патологія.
		Захворювання периферичної нервової системи.
		Розвиток і функціонування нервової системи.
		Психіатрія та її місце в клініко-діагностичній практиці.
		Свідомість та її порушення.
		Порушення пізнавальної діяльності, сну та бадьорості.
		Ендогенні психічні захворювання. Шизофренія. Епілепсія.
		Психогенії. Неврози та реактивні психози.
		Тривожні розлади та обсесивно-компульсивний розлад.
		Алкоголізм. Наркоманії. Токсикоманії.

Перелік тем лабораторних занять та розподіл балів для студентів денної форми навчання на базі повної загальної середньої освіти

№ з/п	Тема	Кількість годин	Кількість балів
	Змістовий модуль 1		
1	Розвиток і функціонування центральної нервової системи.	4	3,75
2	Черепно-мозкові нерви та їх участь у функціонуванні організму.	2	2,5
3	Дослідження функціональної цілісності мозочка	2	2,5
4	Рефлекторно-рухова сфера та її патологія.	2	2,5
5	Неврологічні механізми порушень моторних функцій	4	3,75
6	Чутливість та її патологія	2	2,5
7	Психофізіологічні механізми ВНД діяльності. Функціональна асиметрія півкуль та методи її визначення. Психофізіологічні механізми мовленнєвої діяльності.	2	2,5
8	Вегетативна та периферична нервова системи, їх діагностика та захворювання.	2	2,5

Змістовий модуль 2			
9	Свідомість та її порушення. Методи діагностики	2	2,5
10	Порушення пізнавальної діяльності. Сон, методи дослідження та причини порушення.	2	2,5
11	Дослідження сну за допомогою електроенцефалографічного обстеження.	2	2,5
12	Шизофренія. Клініко-діагностичний аспекти.	2	2,5
13	Епілепсія. Клініко-діагностичний аспекти.	2	2,5
14	Неврози та реактивні психози. Клініко-діагностичний аспекти.	2	2,5
15	Тривожні розлади та синдром дефіциту уваги/гіперактивність: методи їх діагностики.	2	2,5
Всього годин / балів		34	40

Поточний контроль для студентів денної форми навчання проводиться у вигляді усного опитування або тестування, в результаті якого студент може отримати від 0,5 до 2,75 (лаб. р. № 2, 3, 4, 6-15) - 1,5 бали, (лаб. р. № 1, 5) – 2,75 бали. Під час 15 лабораторних робіт за усні відповіді студент може отримати 25 балів. Оцінка за кожну виконану лабораторну роботу максимально становить 1 бал, з них 0,5 бала за виконання й теоретичну підготовку та 0,5 бала – за оформлення роботи. Загалом за усі лабораторні роботи – 15 балів. Лабораторна робота може бути оцінена, якщо студент виконав всі завдання, оформив роботу, зробив висновки.

Проміжний контроль (модульна контрольна робота) проводиться письмово. Модульний зріз передбачає розв'язання тестових завдань, ситуативних задач та відповіді на запитання, які складаються на основі лекційного курсу, лабораторних занять і питань, які виносяться на самостійне опрацювання. “Ціна” одного завдання визначається залежно від кількості завдань в роботі. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за один модульну контрольну роботу – 30 балів (загалом 60 балів за дві модульні контрольні роботи).

Підсумковий контроль – залік. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає залік у формі усного опитування. При цьому на залік виноситься 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються. Для отримання заліку потрібно набрати не менше 60 балів за 100-бальною шкалою. У відомості та індивідуальному навчальному плані студента в графі «оцінка за національною шкалою» робиться запис «зараховано».

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 – 81	C		
67 –74	D	Задовільно	
60 – 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна:

1. Актуальные вопросы неврологии / под. ред. В. Л. Голубева. – М. : МЕДпресс-информ, 2019. – 488 с.
2. Анатомія людини : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / [Коцан І. Я., Гринчук В. О., Велемєць В. Х. та ін.] – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – 2010. – 902 с. – (Серія “Посібники та підручники ВНУ імені Лесі Українки”).
3. Бадалян Л. О. Невропатология / Бадалян Л. О. – М. : Академия, 2003. – 367 с.
4. Григорова І. А. Неврологія: національний підручник / за ред. І. А. Григорової, Л. І. Соколової. – Київ : «Медицина», 2015. – 640 с.
5. Кареліна Т. І. Неврологія : підручник / Т. І. Кареліна, Н. М. Касевич ; за ред. Н. В. Литвиненко. – 2-ге вид., випр. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 288 с. + 2 с. кольор. вкл.
6. Качинська Т. В. Дистанційний курс «Біологічні основи неврології та психіатрії» <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=806>
7. Козьолкін О. А. Неврологія : збірник тестових завдань для студентів медицини IV курсу медичних факультетів закладів вищої освіти МОЗ України спеціальності «Медицина» кваліфікації професійної «Лікар» / О. А. Козьолкін, Т. П. Рибалко. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. – 166 с.
8. Лурия А. Р. Основы нейропсихологии : [учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений] / Лурия А. Р. – М. : Академия, 2003. – 384 с.
9. Ляпидевский С. С. Невропатология. Естественнаучные основы специальной педагогики : [учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений] / Ляпидевский С. С. – М. : ВЛАДОС, 2003. – 383 с. – (Коррекционная педагогика).
10. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : підручник/І. С. Зозуля, В. І. Боброва, Г. Г. Рошин та інші/; за ред. І. С. Зозулі. – 3-є видання, пер.та доп. – Київ : ВСВ «Медицина». 2017. – 960 с.
11. Методи обстеження неврологічного хворого: навч. посібник / за ред. Л. І. Соколової, Т. І. Ілляш. К. : Медицина, 2015. – 144 с.
12. Неврологія : нац. підруч. для студ. вищ. мед. нав. закл. IV рівня акредитації / І. А. Григорова [та ін.] ; за ред.: І. А. Григорової, Л. І. Соколової. – Київ : Медицина, 2014. – 640 с.
13. Неврологія: нац. підручник / І. А. Григорова, Л. І. Соколова., С. С. Пшик та ін.; за ред. І. А. Григорової, Л. І. Соколової. – К. : Медицина, 2015. – 640 с.
14. Основи психологічних знань про психічні розлади для військового психолога. Методичний посібник / Кокун О. М., Агаєв Н. А., Пішко І. О., Лозінська Н. С. – К. : НДЦ ГП ЗСУ, 2018. – 310 с.
15. Психические заболевания в практике психолога : учеб. пособие для вузов / А. Н. Алёхин. – М. : Издательство Юрайт, 2016. – 119 с. – Серия : Бакалавр. Академический курс.
16. Сидалковский А. Л. Прикладная неврология. Клиника современной неврологии / А. Л. Сидалковский, И. А. Дюдина. – К. : Аксимед, 2019. – 541 с.
17. Скоромец А. А. Топическая диагностика заболеваний нервной системы / А. А. Скоромец, А. П. Скоромец, Т. А. Скоромец. – М. : Политехника, 2014. – 628 с.
18. Стрес і людина: медико-психологічна допомога при стресових розладах : метод. посіб. / за ред. Пінчук І. Я., Бабова К. Д., Гоженка А. І. – К. : ТОВ Видавничий дім “Калита”, 2014. – 92 с.
19. Тодорів І. В. Електроенцефалографія в психіатрії / І. В. Тодорів.- Івано-Франківськ : [без вид.]. – 2004. – 82с.
20. Чернінський А. О. Електрофізіологія головного мозку людини: методичні рекомендації до практикуму / А. О. Чернінський, С. А. Крижановський, І. Г. Зима. – К. : Видавець В. С. Мартинюк, 2011. – 49 с.
21. Шеремет М. К. Неврологічні основи логопедії : навч. посіб. / М. К. Шеремет, О. В. Боряк. – Суми : ФОП Цьома С. П., 2016. – 252 с.

22. Шкробот С. І. Топічна діагностика патології нервової системи. Алгоритми діагностичного пошуку / С. І. Шкробот, З. В. Салій, О. Ю. Бударна. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2018. – 156 с.
23. Яворська Н. П. Посібник з топічної діагностики в неврології / під ред. В. М. Шеваги. – Львів : Львів. нац. мед. ун-т, 2011. – 248 с.
24. Baehr M. Topical Diagnosis In Neurology. Anatomy, Physiology, Signs, Symptoms / M. Baehr, M. Duus' Frotscher. – 6 edition. – New York : Thieme Medical Publishers, 2019. – 332 p.

Додаткова:

1. Амелин А. В. Мигрень. Патогенез, клиника, фармакотерапия / А. В. Амелин. – М. : МЕДпресс-информ, 2014. – 256 с.
2. Головний біль у дітей на тлі вегетативної дисфункції : монографія / Г. О. Леженко [та ін.]. – Запоріжжя : Просвіта, 2011. – 236 с.
3. Голубев В. Л. Вегетативные расстройства / В. Л. Голубев, А. М. Вейн, Т. Г. Вознесенская, О. В. Воробьева. – М. : МИА, 2010. – 640 с.
4. Гусев Е. И. Неврология. Национальное руководство. Краткое издание / Е. И. Гусев. – М. : ГЭОТАР-Медиа, 2014. – 688 с.
5. Зыков В. П. Диагностика и лечение заболеваний нервной системы у детей / В. П. Зыков. – М. : Триада-Х, 2013. – 432 с.
6. [Качинська Т. В. Неврологічні основи логопедії : робочий зошит для практичних робіт / Качинська Т. В. – Луцьк, 2019. – 62 с. – електронне видання.](#)
7. Клінічні задачі з неврології : практикум для студентів медичних ВНЗ / Л. І. Соколова [та ін.] ; ред. Л. І. Соколова. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 96 с.
8. Козьолкін О. А. Хвороба Паркінсона : сучасні аспекти діагностики та лікування : навч. посіб. / О. А. Козьолкін, А. В. Ревенько, С. О. Медведкова. - 2-ге вид., допрац. та доп. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2017. – 158 с.
9. Мументалер М. Дифференциальный диагноз в неврологии / М. Мументалер. – М. : МЕДпресс-информ, 2014. – 360 с.
10. Нервові хвороби. Вибрані лекції : навч. посіб. / за ред. Ю. Л. Курако. – Одеса : Одес. держ. мед. ун-т, 2014. – 198 с.
11. Психіатрія та наркологія (частина 1): робочий зошит для самостійної роботи студентів // Г.М. Кожина, Г.О. Самардакова, Н. В. Георгієвська, Л. М. Гайчук, І. М. Стрельнікова, К. О. Зеленська – Харків, 2018. – 181 с.
12. Скоромец А. А. Неврологический статус и его интерпретация : учеб. рук. для врачей / А. А. Скоромец, А. П. Скоромец, Т. А. Скоромец ; под ред. М. М. Дьяконова. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : МЕДпресс-информ, 2010. – 255 с.
13. Шеремет М. К. Хрестоматія з логопедії. Історичні аспекти. Дислалія. Дизартрія. Ринолалія. / М. К. Шеремет, С. Ю. Конопляста, І. В. Мартиненко – К.: КНТ, 2008. – 380 с.
14. Медична психологія : наук. журн. / засн.: Харк. мед. акад. післядиплом. освіти, Харк. мед. т-во. 2018.
15. Східно-європейський неврологічний журнал = East European Journal of Neurology 2015-2018.
16. Медична психологія [Електронний ресурс] = Медицинская психология : наук. журн. / засн. Харків. мед. акад. післядипломної освіти, Харків. мед. т-во 2019.